

Asia: VM183:00/2017 ja VM/1631/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Jäsentää selkeästi nykyistä tilannetta. Laki korvaa monta vanhaa lakia, mikä selkeyttää tilannetta ja tiedonhallintaa. Johdanto ja lain yleiset perusteet on kuvattu hyvin ja selkeästi johdanto-osiossa - selvemmin kuin itse lakitekstiosuudessa.

2. Arvionne lukuun 2 Nykytila

Monta eri lakia ja hallinnonalakohtainen siiloajattelu vaikeuttaa asioiden tekemistä. Turvallisen asioinnin näkökulma on liian kevyesti esitetty. Vapaassa tiedon liikkuvuudessa on varmistettava myös turvallisuusnäkökulma koko monitoimijaketjussa riittävällä tavalla ja tasolla.

3. Arvionne lukuun 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Sanktiokäytäntöjä voisi tuoda esiin paremmin ja konkreettisemmin.

5. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 1 yleiset säännökset (pykälät 1-4 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Tiedonhallintayksikön tarkempi määrittely kuntayhtymän osalta epäselvä. Mikäli maakuntaa ei synny, Laissa pitää olla maininta kuntayhtymän tiedonhallintavastuista.

6. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 2 Julkisen hallinnon tiedonhallinnan yleinen ohjaus (pykälät 5-9 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Mitä tarkoittaa käytännössä? Mikäli asetuksella konkreettisemmin kuvataan, mitä tarkoittaa organisaation vastuissa ja velvoitteissa? Mainittu asetus tulisi synkronoida tämän kanssa samaan ajankohtaan.

Varmistettava lautakunnassa riittävä osaaminen ja laaja-alainen näkemys. Varmistettava avoimuus ja läpinäkyvyys lautakunnan toiminnassa. Varmistettava myös lautakunnan jäsenten vaihtuvuus, asiantuntijakierto jäsenistössä.

Avattava tarkemmin, millä tavalla valmisteilla oleva Tietosuojalaki kulminoituu pykälään 9.

7. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 3 Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen (pykälät 10-12 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Tässä on riittävästi avattu tiedonhallinnan suunnittelua.

8. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 4 Tietoturvaluokitus (pykälät 13-18 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Tämä on kuvattu aika ohuesti muun muassa GDPR:n osalta. Kuka määrittää, mikä on riittävästi?

9. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 5 Turvallisuuksiluokittelu (pykälät 19-22 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Pykälä 20 on sekava. Mikä on henkilötietojen luokittelu? Mitä tämä tarkoittaa yksittäisen henkilön kannalta? Tarkoittaako sitä, että yksityishenkilöön kohdentuva tieto ei ole turvallisuusluokiteltua?

10. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 6 Asian ja palvelujen tiedonhallinta (pykälät 23-26 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Ei ole kommentoitavaa

11. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 7 Tietoaineistojen muodostaminen ja sähköinen luovutustapa (pykälät 27-31 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

SOTE-lait? Miten taataan riittävät resurssit tähän? Potilas- ja asiakasasiakirjojen määrä hyllykilometreinä on niin suuri, että työstäminen vaatii erityistä rahoitusta ja henkilöresursseja.

12. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 8 Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi (pykälät 32-38 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Tämän toteutus vaatii arkistointiarkkitehtuurin kehittämistä. Arkistoidun tiedon käytettävyys tulee taata, ei vain säilytystä. Tähän tarvitaan kansallisia ratkaisuja. Tarvitaan osaavaa tiedonhallintahenkilöstöä ja riittävää osaamista. Valtion taholta tarvitaan koulutusta ja osaamista.

13. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 9 Erinäiset säännökset (pykälät 39-40 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Vaatimukset aikataulutuksesta ovat epärealistisia. Nykyisillä resursseilla ei tule onnistumaan annetussa aikataulussa. Mahdolliset maakuntaudistukset työllistävät samaan aikaan paljon.

14. Muut huomiot

Tämä lausunto on yhteinen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja Päijät-Hämeen liiton osalta.

Vaikutusten arviointi

Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen:

Tämä lisää hyvän tiedonhallintatavan periaatteen toteutumista. Tämä selkeyttää tiedonhallintayksikön toiminnan suunnittelua.

Tietoturvallisuus:

Tämä yhtenäistää julkisen hallinnon tietoturvakäytäntöjä ja vähentää monien lakien välistä sekavuutta.

Asian ja palvelujen tiedonhallinta:

Tämä integroi arkistoinnin ja tiedonhallintatoimen tiiviimmin yhteen ja muuntaa ajattelua tiedon säilyttämisestä tietovarantojen suuntaan. Tämä asettaa myös vaatimuksia osaamisen johtamiselle ja myös johtamisen osaamiselle.

Tietoaineistojen luovuttaminen ja sähköinen luovutustapa:

Hyvä asia, mutta kolikon toisen puolen muodostaa mahdolliset tietoturvariskit kaikissa toimintoketjuissa.

Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi:

Meillä kaikilla on paljon vanhoja arkistoitavia tietoja paperisena ja sähköisenä, mutta ongelman muodostaa se, kuka maksaa. Kunnat ovat luovuttaneet sote-palvelut kuntayhtymälle, mutta eivät välttämättä ole valmiita maksamaan heiltä tulleiden tietojen muuntamisesta hallittavaan muotoon. Digitointi ja vanhojen sähköisten tiedostojen ajantasaistaminen on kallista ja aikaa vievää.

Muuta huomioitavaa:

Tällä on suuret taloudelliset seuraamukset kunnille ja maakunnille.

Peltonen Tiina
Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymä - Päijät-Hämeen liitto